

Löbl F. 50 kr. Stein L. 50 kr. Gross F. 50 kr. Gvos-
tyák Gábor Kula 10 frt. Stigelmar János, lelkész Cser-
venka 3 frt. Ujverbászról esatornaállomás: Putz Albert
5 frt. Sztahulyák József 5 frt. Schmidt Antal mérnök 10
frt. Fischer Henrik 1 frt. Roth János 1 frt. Gurisztovszky
Ödön 3 frt. Szilády Áron, lelkész Halas 2 frt. Jausz
György, k. igazgató 1 frt. B-Keresztúrról: Mártonffy
Endre jegyző 5 frt. N. N. g. k. plébános 4 frt. Soós
György káplán 10 frt. Göly Antal 1 frt. Arnold Károly
1 frt. Arnold Károlyné 2 frt. Korossy János, lelkész
Jarek 5 frt. Spanghel Károly, tanító Cservenka 1 frt.
Dávid Gyula, gyógyszerész Észék 5 frt. Moholyról: Kos-
sin Károly 5 frt. dr. Nagy Kálmán 2 frt. Selwanfelder
Antal 1 frt. Mikosevits Antal (jegyzett) 10 frt. Szarvas-
ról: Mihály József tanár 1 frt. Benka Gyula gym. igaz-
gató 1 frt. Szendy György, Chovan Károly, Dohányi Zs.,
Mocskonvi-tanár, egyenkint 50 kr. összesen 2 frt. Hil-
denstab Antal Ada 1 frt. Deutsch Simon Budapest 5 frt.
Popper Manó O-Beese 5 frt. Wagner Henrik, tanító Cser-
venka 1 frt. összesen 139 frt. A muli közlésben kimu-
tatott összeggel együtt o. é. 3260 frt 73 kr. (Folytatjuk).
Az elnökség.

A „Zasztava” lakomája. A Vác-on igazgatás
vájja alapján hozott törvényes esküdtisztségi ítélet követ-
keztében 3 hónapig fogságot töltött Tomics, a „Zasztava”
szerkesztője tiszteletére nagyszerű lakomát hirdettek Uj-
vidéken f. hó 12-én a szerb tulajdók. Azt mondták, hogy
legalább 2000 ember lesz jelen, ami azonban a valóság-
ban 300-ra olvadt le. Ezek között sem a mérsékelt szerb
elem, sem az ugynevezett szerb középpárt intelligenciája
nem volt képviselve, legnagyobb részük iparosok és pa-
rasztokból állt, meg fiatal jogász és tanuló elemekből.
Rész vett a lakomán, melyet tánc követett, 60—70
asszony is. A lakoma alatti semminemű államellenes nyilat-
kozat nem történt. Az első polarköszöntőt Popadies bi-
zottsági elnök mondotta az uralkodóra. Felköszöntöttek
ezután Tomicsot szerb, német, cseh és orosz nyelven, —
az orosz beszédet egy Markovics nevű jogász mondotta —
míg a „Zasztava” szerkesztőségének egyik tagja magyar
beszédet mondott a szerb-magyar barátságra. A lakoma
további lefolyása általában bizonyos szocialista jelleggel
bírt. Husz szocialista német munkás vett részt a lakomán
Obermüller vezetésével; hangoztatták a szerb és német
elem összetartását, a testvériség és emberiség eszméit
szocialistákus áruval. Tüntetés a lakomán sem az
állam, sem a kormány ellen nem volt; a rendőrség
egyébeként gondosan őrködött. A vidékről, dacára annak,
hogy az ünnepélyt a „Zasztava” már hetek óta hirdette,
csak mintegy 20-an jöttek be.

A hodsági takarékpénztár f. 1887. évi február
hó 27. napján d. e. 9 órakor a takarékpénztár ülés-
tében tartandja XV-ik évi rendes közgyűlést.

Leforrázott gyermek. Vljakov Szaveta nevű
ujvidéki öreg asszony, másfél éves unokáját az udvaron
örízet nélkül hagyta. A gyermek, játszva közben oda-
eszuított egy forró vízzel telt fazékhoz és azt véletlenül
magára döntötte; minék következtében 24 órai kínlás
után meghalt. Az ujvidéki törvényszék fölmentette az
öreg asszonyt, azonban a kir. tábla vétkeket mondta
ki a gondatlanságból okozott emberölésben és ezért az
enyhítő körülmények tekintetbe vételével öt 1 havi fog-
házra ítélte.

Árverés. Istenes János 975 frtra b. ingatl.
máre. 29. Zenta.

Az új-verbászi takarékpénztár részvényesei f.
hó 24-én rendes közgyűlést tartanak. Az intézet 1.427.325
frt 17 kr bevétel, 21.759 frt 88 kr nyereséget tüntet
föl. A tiszta haszon 5248 frt 02 kr.

A titeli mulatságok — írja levelezőnk —
az idén nagyon szépen sikerültek. Alig egy pár héttel
előtt a titeli állami iskolák tanszabályzatot rendezett mű-
kedvelők közreműködésével egy szép hangversenyt a
kisdudóvádjára. A műsort a titeli dalárda nyitotta
meg remekül előadott „Magyar dalegyveleg”-jével. A
hangverseny többi tárgyai közül különösen ki kell emel-
nünk Ullisberger Antónia k. a. szép énekletét és Harli-
kovits ur gondolkajátékát, valamint melodramáját, mely-
nek komikus részleteit jellemző tag- és hangjelölésével
egyesen domborította ki. A monodramatikussá válnak úgy,
mint kiserepte, kitűnően sikerült és igen kellemesen lepte
meg a közönséget. Legvégül két rövid, egy-egy felvonásos
vígjáték adatott elő. A színjátékban ügyes alakításokkal
kiütöttek: Gászner Elvira és Wachtel Flóra kisasszonyok,
Vuesetits Zsivkóné urhölgy és Karl József ur. A hang-
verseny tanc követte. Tiszta jóvedelem 60 frt. — F. hó
12-én pedig a kaszinó-bálon mulatott nagyszerűen a köz-
önség éljé, amiben a rendezésen kívül a kaszinó
gondos elnöke, dr. Nagy Kálmán urak is jelentékeny
érdeme van. A hölgyek közül ott voltak: Baderlicza
Györgyné, Barry Frigyesné, Bartonekné, Deme Károlyné,
Gászner Lajosné, Janits Jánosné, özv. Jovanovitsné,
Kunszt Kázmé, Lazkovits Józsefné, dr. Nagy Kál-
mánné, Nonnemacherné, Vuesetits Zsivkóné, özvegy
Zahnné, Zsulyevits Mátýásné urak; Gászner Aranka és
Elvira, Mayer Ida és Mariska, Nedelkovits Miloszlava,
Ullisberger Antónia, Szagmeister Margit kisasszonyok. A
hölgyek — díszretekre legyen mondva — nem vétel-
kedtek egymással fényben és pompában és mégis nagyon
csinosak és szépek voltak. Az egész mulatság feszletlenül
a legjobb kedvben folyt le és a mulató társaság a siker-
ült mulatság felett örömet fejezve ki, meglepődéssel
tavozott.

A „Magyar Mesemondó” a fővárosi sajtó
egyhangú díszletével találkozók. Már eddig több fő-
városi hírlap nyilatkozott róla igen elismerőleg, a
„Fővárosi Lapok” is, hazánk első szépirodalmi
lapja, mely a legnagyobb közönség számára már huszon-
egy év óta a legdíszingyább ízlésű szerkesztésben
jelenik meg, többször emlékezett meg azon vállalatról
elismerőleg, mult szombati száma pedig a következő
közleményt hozza róla: „Erről a népolvasmányi vállala-
táról volt már szó lapunkban. Fontos vállalat, melynek
célja a ponyva-irodalom megnemesítése. A magyar
népet akarja arra szoktatni, hogy jobbat olvasson, mint
eddig. Ne betyár-romantikákat, hanem olyan verses és
prozái dolgozatokat, melyeken józuan mulat, miközben
érteleme okul, élése tisztul. Voltaképp a népoktatás egy
módja ez s ezért szerkeszti a közoktatási tanács buzgó
jegyzője: dr. Ferenczy József s ezért istápolja anyaga-
gilag Trefort miniszter, kinek helyes elve: hogy a
rossz könyveket jókkal kell kiszorítani. De hogy e
vállalatnak kellő sikere legyen: szükséges, hogy az uri
rúd is felkarolja. Egy hatosért bárki is három-négy
füzetet vehet s odaadhatja eselédjeinek, akiknek örömet

szerez és jót is tesz velök. Ezért — ismertetésül és buz-
ditásul — közöljük mai tárcánkban Herman Ottó népies
dolgozatát, az egyik füzetke tartalmát, mely az állatok-
kal való jó bánásra buzdít. Ez is olyan cél, mely ha el-
lesz érve, ép az urcsaladók látják legtöbb hasznát, mi-
vel az ő állataik vannak eselédék, szolgák gondjaira
bízva. A füzetek címlapját csinos fametszeti képek is
díszítik, hogy a szemre is hassanak. Az újabb füzetek
közt vannak, a Hermann Otto dolgozatán kívül, a követ-
kező prózáművek: „Az öreg Bódy Péterné karácsonya”,
„A talált kincs”, „Puskás uram megtérése”, „Mit prédí-
kált egy falusi pap a felebaráti szeretetről”, mind oly
művek, melyekben erkölcsi magv van, de az előadás
eleven, mulatótt. Az újabb verses füzetek ezek: „Bácsi-
kai nóták” Dömötör Páltól, „A bundás báró” (az öreg
Bagiról, ki jó példakép a népnek), „Hogyan lett a szász
menyeeskébel székely asszony” Gaál Mózesstől, „Kende-
resi Gábor szomorú esete” Murányi Sándortól, „Hogy
bánik el Kondor Gábris a boszorkányokkal”, „Hogyan lett
Kádár Julis falu bolondja” Gabányi Árpádtól, „Tréfas rig-
musok” Vargha Gyulától. Jó tárgyak, jó írók, buzgó szer-
kesztő, gondos kiállítás; nagyon óhajtható, hogy a
„Mesemondó” millió számban nyomott krajcáros füzetei
általános népolvasmányi legyenek, kiszorítva a „ponyva”
ártalmas füzetét.

Mi hozzá tessük: nagyon óhajtható volna, ha
megyénk, az ország egyik legnagyobb megyéje, ne
maradna hátra ez üdvös cél érdekében, — ha e nagy
megye uris családja is rajta lenne; eselédjei, bérsei stb.
című munkái közt minél nagyobb számban terjeszteni
a füzeteket. Hisz igen csekély anyagi áldozattal
járna: a féléves füzetek ára 2 krajcár, az egész
íveseké 4 krajcár! Ily kis áron mily nagy erkölcsi
nyereség lenne elérhető! A nép erkölcsi javul-
tával bizonyára kevesbednének a Gaiger-féle s egyéb
más bűnesetek számban.

Mindazok, kik e vállalat pro-perálásában talán
csak maga a vállalat részére elerendő anyagi hasznót
látják s ezért vonakodnának támogatni a vállalatot, esal-
lódniának, sőt talán szűkkéblőben is vélekednének, mert a
kiadó ezen ropant olesón kiállított füzetekért legfőleg
a becsülettel munka elég szükre mért díjához juthat, de
számbevető anyagi haszonhoz nem. — Hisz éppen ezért
istápolja ezen vállalatot Trefort, magas szellemű kultusz-
miniszterünk!

Legkönyebben hozzájuthatni e füzetekhez, ha a
megrendelések egyenest Mehnert Vilmos kiadóhoz
intézetnek Budapestre, mert könyvtársok utján áruhatni
nem fognak, miután a nép nem szokta látogatni a könyv-
árusok boltjait.

Felhívás. A népfelkelésről szóló 1886-ik évi
XX. t. c. 9-ik §-a akként intézkedik, hogy a népfel-
kelők tisztjeit, magyar állampolgárok kö-
zül Ö esászari és apostoli királyi Felsége
nevezi ki a honvédelmi miniszter előter-
jesztésére, aki azokat már béke idejében
évről-évre kijelöli.

Mielőtt a népfelkelő rendes összejárása foganat-
sítatnék, a honvédelmi miniszterre néve époly fontos,
mint szükséges, hogy általános áttekintést nyerjen azon
állampolgárok felül, kik a felállítandó gyalog- és lovas-
népfelkelési osztályoknál tiszti helyek betöltésére annak
idejében számításba vehetők leszenek.

E tekintetben a honvédelmi miniszter a népfelke-
lési kötelezettségnek alávetett volt tisztekre (bele-
értve a hadbírákat (orvosokat), kezelő-, illetégek csapat-
számvivő tiszteket is) továbbá a volt tiszthelyette-
sekre és hadapródokra, kik rendfokozatokról,
illetégek hadapródi kitüntetésükről akár 12 évi védköte-
lezettségük teljesítése után, vagy bármí más nem
kényszerítő indok folytán önként leköszöntek, nem-
különbén a volt egyévi önkéntesekre, valamint katonai
szolgálatban nem állott oly állampolgárookra számít, kik
kifogástalan jellemük és műveltségüknél, társadalmi álla-
suknál és nyilvános tekintélyüknél fogva, népfelkelési
tiszti helyek sikeresebb betöltésére alkalmasoknak ígérkeznek.

A honvédelmi miniszter az itt megjelölt minőségű
állampolgárookra annál is inkább számít, miután saját jól
megfontolt érdekükben fekszik, hogy a népfelkelés fel-
hívása esetében az alakítandó népfelkelési csapatoknál
inkább tiszti helyeken, mint rendfokozat nélküli köznép-
felkelők gyanánt alkalmaztassanak.

Mint hogy azonban e város területén tartózkodó ily
állampolgároknak előleges tájékozás céljából megköve-
telt hivatalos összejárása egyelőre, t. i. az éppan kiadás
alatt lévő „Népfelkelési” törvényvázrajtásai utasításra
vonatkozó intézkedések rendszeres, tehát huzamos időt
igénybe veendő foganatosításáig jelentékeny nehézségekbe
ütközik, emélfogva bár jelentkezésre a törvény értelmé-
ben ez időszert meg senki nem kötelezhető, mégis az
illető egyének érdekében fekszik, hogy a jelzett célból
önként jelentkezzenek.

Elhöz képest felhívhatunk mindazon e város terü-
letén állandóan tartózkodó és a népfelkelési kötelezett-
ségnek alávetett állampolgárok, kik mint volt tisztek,
tiszthelyettesek, hadapródok és egyévi önkéntesek, to-
vábbá kik mint a katonaságnál ugyan nem szolgált, de
általános műveltségü, megfelelő társadalmi állásu és te-
kintélyü egyének, a népfelkelés felhívása esetében tiszti
minőségben alkalmazhatni óhajtatnak, miszerint eziránt f.
évi február 20-áig a város eljárásságánál (Falcio,ae
Náador tanácsnoknál) jelentkezzenek, megjegyeztetvén,
hogy a kezdetben idézett törvényes határozat alapján a
jelentkezőknek népfelkelési tiszti helyekre való előjegyzé-
se a honvédelmi minisztert illeti meg.

Azon célból, hogy a tiszti, tiszthelyettesi, vagy
hadapródi minőségben nem szolgált jelentkezőknek alkalm-
nyújtassék a népfelkelési tiszti minőségben őket
megillető kötelezésekkel emélfogva és gyakorlatilag lehe-
tőleg megismerkedni, a honvédelmi miniszter az általa
kijelölendő azon jelentkezők számára, kik esapatszolgá-
latra beosztathatók leszenek, külön, rövid tartamú tanfolya-
mot fog összeállíttatni, és az abban önként résztvetettek,
kik megfellelnek, esapattiszti alkalmazásra előjegyzésbe
vétetni.

A jelentkezők által a jelentkezés alkalmával szem-
élyesen vagy írásban a következő adatok leszenek köz-
lendők, és pedig: 1. A jelentkező neve. 2. Születési éve.
3. Állandó tartózkodási hely lakhelye. 4. Polgári foglal-
kozása. 5. Eszetleges kívánsága a népfelkelésnél való alkalm-
azására (beosztásra) néve. A volt katonák részéről
és mellett még felmentendő: 6. A felvételük (besorozá-
suk) és esetleg a közös hadsereg tartalékából (állomá-
nyából) a honvédséghez való áthelyezésük, továbbá a

hadserégből vagy honvédségből kilépték (vagy elbocsáj-
tásuk) éve. 7. A közös hadseregben, vagy a honvédség-
nél (esendőségnél) a kilépés (vagy elbocsájítás) alkalmá-
viselt rendfokozat, valamint a esapattest (hatóság, intéze-
stb.) melnyél az illető szolgált.

Remélhető, hogy ezen a népfelkelési kötelezettség
alá eső és a népfelkelési tiszti állás elnyerése után tö-
rekvő állampolgárok érdekét oly közelről érintő ezen fel-
hívásra, minél számosabban jelentkezni fognak.

O-Kanizsáról írják: Az itteni polgári dalkör
a napokban a nagyvendéglő dísztermében dalestélyt ren-
dezt, mely várakozáson felül sikerült. A műsorozatba
fölvett énekdarabok, valamint dr. Roner Gyula által elő-
adott népszerű előadás az emberi szervezetről s annak
táplálkozási viszonyai felett, a szépszámmal megjelent kö-
zönségnek figyelmezt teljesen magára vonta s a felolvasó
tapsvihar és éljenzések között hagyta el az emelvényt;
A dalárda a Pepitante-jával aratott díszeséget. A szép
számmal egybegyűlt közönség a legszebb egyetértésben
világos virradtig járta a kopogós esárdást. A négyeseket
mintegy 70—80 pár táncolta. Dalkörünk összes bevé-
tele 82 frt 19 kr. A következők felülhíztettek: Tóth József
ifj. 2 frt, Mészáros Ignác prépost-plébános 1 frt, dr. Király
Sándor 1 frt, Dukai István tanár mint az egyetel pénz-
tárosa 1 frt, Popovits Kristóf 1 frt, Brunner Gyula 1 frt,
Fekete János segédlelkész 1 frt, Eisenstüder Mór 50 kr,
Czerna Szilveszter 50 kr és Pánics György 30 kr. Fog-
adják jelen nemeskeblű urak a cél iránti tekintetből az
elbocság által ez uton is szíves közreműködését.

A b-földvári magyar olvasókör e hó 12-én
saját könyvtára javára táncvigalmat rendezett, melyen
igen szép számú és díszes közönség vett részt. A meg-
jelent hölgyközörső közt ott láttuk Lakatos Péternét
(Temerin), Lakatos Bélánét, Schöner Józsefnét, Zvekan
Irma kisasszonyt (T-Beese), Aranyossy Albertnét Ma-
riska leányával, Sztratimirovits Györgynét, Zavisits Olga
és Takity kisasszonyokat (O-Beese), dr. Kirschenheiter
Alajosnét Juliska leányával, Benedek Istvánnét, Janó
Sándornét, Wittman Bélánét, Bohunek Hermin kisass-
zonyt, Steinfeld Dávidnét, Fischer Miksánét Juliska és
Kornelia leányaival, Stein Lázárnét és Löbl Adolfnét.
A közönség hangulata igen kedélyes volt; ugy a hölgy,
mint a férfi közönség, feszletlen jó kedv s cigány
talpalá való tüzes muzsikája mellett rakta a esárdást
esaknem kivilágos-kivirradtít.

Doroszlóról írják: A mily szomorúan tudósi-
tottam e lapok t. olvasóit a községünkben pusztító himlő-
járványról, oly örvendetesen jelentem annak teljes meg-
szüntét. Megbetegedett összesen mintegy 250 gyermek.
Ezek közül legtöbb 1—3 év között. Meghalt összesen
57, ezek közül négy tanköteles. A járvány nagy részben
a szegényebb osztályból szedte áldozatait. A kényvelme-
sebb, egészségesebb lakásokba a járvány be se hatolt.
Az óvintézkedéseknek pedig meg lett volna haszna, ha
megtartattak volna, de ezt hasztalan hirdették. Óhaj-
tható volna már az iskola megnyitása; mert már két
hét óta halálozás nem volt. A meleg iskolában jobban
véde volnának a gyermekek bármily betegség ellen,
mint egész napon át a Mosztonga jegén esavarogva.

Az ujvidéki járásbíróshoz joggyakornokot
keresnek 4 hét alatt.

Érdekes váltójogi eset megyénkbel. Ha
a telepített váltó tartalmából kiténik, hogy a telepes egy-
szersmind váltóbirtokos is volt, az óvatolás emulasztá-
sára alapított kifogás csak ugy vehető figyelembe, ha a
kifogásoló azt is bizonyítja, hogy lejártkor nem a tele-
pes volt a váltó birtokosa. Az ujvidéki kir. trvszék: Ro-
honyi Gyula ujvidéki ügyvéd által képviselt R. Náthán
felperesnek. — dr. Kohn Károly ügyvéd által képviselt
T. János alperes elleni, 646 forint váltóösszeg és jár.
iránti perében következő ítéletet hozott: Az 1885. június
1-én 3142. szám alatt hozott sommás végzés hatályon
kívül helyeztetik, felperes keresetével elutasítatik, stb.
Indokok: Felperesnek abbéli kifogása, hogy a f. évi
3142. sz. sommás végzés kézbesítéséről szóló községi je-
lentés az alperesi vétivet nem pótolja, figyelmen kívül
hagyandó és a f. évi 3570. szám alatt benyújtott kifogás-
ok elfogadandók voltak azért; mert a község jelen-
tése szerint a fizetési meghagyás az alperesnek folyó évi
jun. 12-én kézhez szolgáltattott, felperes által pedig az
ellenkező nem bizonyítottat. A sommás végzés hatályon
kívül helyeztetett, mert a kereseti váltólevel szövegéből
kiténik, hogy a váltólevel a m. országos bank részvény-
társulatnál telepítve lett, mely esetben a v. t. 43. §-a
szerint, a váltólevel a telepessel óvatolandó lett volna;
mert ellen esetben a viszkereseti jog nemcsak a kibö-
esítő és forgató ellen, hanem a váltóelfogadó ellen is
megszűnik. Mint hogy pedig alperes azon kifogással élt,
hogy a kereseti váltólevel, melyet elfogadott, telepítve és
mint ilyen óvatolva nem lett, tehát váltóbeli kötelezett-
ség megszűnt, felperes pedig a nem óvatolást beismerte,
emélfogva a fentidézett §. értelmében az alperes a váltó-
beli fizetés kötelezettsége alól felmentendő volt, stb. (1825.
nov. 30. 6079. sz. a.) A budapesti kir. ítélő tábla: A kir.
törvényszék ítélete... megváltoztatatik, és az 1885. évi
június 10-én 3142. szám alatt kelt sommás végzés hatá-
lyának fenntartása mellett alperest az azon végzésben
részletezett összegeknél... megfizetésére kötelezi, stb.
Indokok: Alperes mint a kereseti váltó elfogadója kifog-
gását egyedül arra alapítja, hogy a kereseti váltó óva-
tolva nem lett; ennek hiányában pedig, miután a váltón
a budapesti m. országos bank mint telepes meg van je-
lölve, vagyis miután a váltó telepített, felperes váltóbirt-
tokos a v. t. 43. §-a értelmében alperes mint elfogadó
ellen váltókereseti jogát is elvesztette. Tekintve azonban,
hogy a kereseti váltó tartalmából kétségtelenül kiténik,
hogy az azon telepítésként megbevett magyar országos
bank a váltónak egyszerűs mind birtokosa is volt, alperes
felhozott kifogása csak akkor lenne figyelembe vehető,
ha azt is bizonyítaná, hogy lejártkor nem a telepes volt
a váltó birtokosa, miután a v. t. 44. §. értelmében azon
esetben, ha a telepes lejártkor egyszerűs mind a váltó
birtokosa, az elfogadó elleni váltókereset fenntartására
óvás felvétele nem szükséges. Mint hogy pedig erre néve
alperes semminemű perrendszert bizonyítékot fel nem
hozott s így felhozott kifogásának alaposágát nem bizo-
nyította; különben pedig az általa elfogadottnak beismert
és minden törvényes kellekkel ellátott váltó összegének
megfizetéséért a v. t. 23. §. értelmében felelős; az első
bírásg ítéletének megváltoztatása és a sommás végzés
hatályának fenntartása mellett alperest a kereseti követés-
lésben... elmarasztalni kellett. (1886. ápr. 7. 504. sz.
a.) A m. kir. kuria: A másodbírásg ítélete indokainál
fogva helybenhagyatik, stb.

A m. kir. postatakarékpénztár január havi forgalmáról kiadott főkimutatás szerint 1887. január havában 50,141 betéttel 312,891 frt 57 kr tételt be és 7906 felmondás alapján 170,906 frt 36 kr visszafizetés történt. A január havi forgalom a legnagyobb az összes előző hónapok közt, valamint a fennmaradó tiszta betét 141,985 frt 21 kr megközelíti a legjobb hónapok eredményét.

A hegyesi csatához. Komáromi. 1849-iki tábori őrnagy, aláírásával a következő sorok közlésére kértünk föl: Kovács Ernő őrnagy barátunk hű rajzát adta a hegyesi csatának, így Jausz és Kafga egyöntetű polémiái többé nem bírnak érvénnyel. A szeghegyi képviselői ülésen hetyként följajlott 100 arany fogadalmi ajánlatot, mint becsületbeli kötelességet Jausz ur bizonyosan lefizesi a Bácsmezőben dicsőségesen vívott kaponyai, bajai (hadí gőzhajó, három uszályhajó, 14 ágyú, 986 löfegyver elfogása) és Bezdánban háromszor győzedelmesen vívott esata emlékének föllállítására; így legelőbb vége szakad a szeghegyiek által fölidézett versengésnek, mely kíméletlenül a szeghegyieket fogja sújtani.

Eljegyzés. Bellán Mátyás, Bellán Mihály eszöbi földbirtokos és megyei bizottsági tagnak fia, eljegyezte Herczeg Gyula eszöbi földbirtokosnak és jegyzőnek leányát, a szép és kedves Irénke kisasszonyt.

Csésről írják: Községünkben f. hó 9-én tartott táncfőzérke, dacára a rossz időjárásnak, igen fényesen sikerült. Az első négyest 24 pár táncolta. A hölgykaszorúban ott láttuk: Herczeg Irén, Bellán Veroná, Ackermann N. (Palánka), Bogó Teréz (Palánka), Mayer nővérek, Dalberg nővérek stb. kisasszonyokat, továbbá Herczeg Gyuláné, Bellán Mihályné, Stuchlik Ferencné (Temerin), Reisz Jánosné (Gajdobra), Ackermann Antalné (Palánka), Bogó Ottóné (Palánka), Kolényi Gusztávné (Glozsán), Simon Róbertné (Glozsán), Kubesch Antalné (Gajdobra), Szűcs Jánosné, Bellán Tamásné, Bogesch Józsefné, Flesch Mórné, Mayer Lőrinené, Kleinné (Ujvidék), Löwinger Fülöpné stb. asszonyokat. A tánc fesztelen jóked és kedélyesség mellett, csak reggel 1/8 órákor ért véget. — Utánna az urak a mulatságot az idegen szabadkai, kültai, temerini, palánkai, gajdobrai, ujvidéki stb. vendégekkel folytatták. Klein Rudi palánkai zenekara mellett és csak a délutáni órákban osztottak szét.

Halálozás. Piek Jakab joghallgató, a zombori áll. főgymnasium utáni tanulója, szerdán éjjel, hosszú és kínos szenvedés után, elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe. Béke porai fölött.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi magyar-német tanfolyamra való beiratások március hó 1-től 10-ig tartanak. A főlvetélnél mutatandó a 20—40 éves életkort igazoló születési okirat, erkölcsi és orvosi bizonyítvány. Dr. Mann Jakab igazgató-tanárr.

A segélyegylet köréből. A zombori Önségylet vasárnapi tisztújítását rendkívüli élénkség előzi meg. Naponta vannak értekezletek, melyeken egyhangulag határozatba megy, hogy új emberekkel új szellem kell vinni az egyletbe. Igazgatóul Tereza Mór, aligazgatóul Poeskay Sándor van kizemelve, oly két férfit, akiknek neve anyagilag, erkölcsi és szellemileg egyiránt elég garanciát nyújthat. Miután a volt igazgató a esütörtök esti igazgatósági ülésen végkép lemondott, biztosra vehető, hogy közfelkiáltás után fog megejtetni az új választás.

Elvi határozat iparügyben. Az érkező és induló vasuti vonatokhoz háziszolgáikat kiküldhetik-e rendszerint a vendéglősök a hozzájuk szállásra betérő vendékek elé? E kérdésben a földművelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter a következő határozatot hozta: X. és Y. vendéglősök ügyében a város tanácsa részéről hozott másodfokú határozatot, amely szerint a nevezett vendéglősöknek megtiltatt az, hogy vendégeik mállait az érkező vagy induló vasuti vonatokhoz háziszolgáikkal szállíthassák, a beadott felelvezések folytán felülvizsgálat alá vettem és ennek eredményéhez képest a szóban forgó határozatot ezennel feloldom. Az illető háziszolgák ugyanis amidőn a vendéglőbe érkező vagy onnan távozó vendégek mállait szállítják, nem saját részükre és nem külön díjazásért tesznek szolgálatot, hanem az őket szolgálatban tartó iparvállalat tulajdonosának megbízásából járnak el. Az pedig, hogy a vendéglős saját vendégeinek mállait a vasutról a vendéglőbe, vagy a vendéglőből a vasuthoz küldi: a vendéglős üzletszerű foglalkozásával nem ellenkezik, hanem vele szoros kapcsolatban áll és nem érinti a hordár-intézményt; emellegva a vendéglősnek meg nem tiltható az, hogy ilyféle mállák szállítását háziszolgáival eszközöltesse, de különben is az utazó közönség nagy előnyére szolgál, ha már a vasuti indóházban a vendéglősnek oly megbízottjával találkozók, ki málláinak a vendégszobába való szállításáról gondoskodik, vagy ki az elutazónak mállait az indóházban átszolgáltatja.

Gyászhir. Alhírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik Theodorovits Szilárd Ferenc-esatorna társulati központi anyag-számadónak folyó évi február hó 14-én délután 2 órakor, életének 54-ik évében, rövid pár pernyi szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteméi e hó 16-án, szerdán, d. e. 10 órakor fognak a monostorszeghi r. k. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Monostorszegh, 1887. évi február hó 15-én. Áldás és béke lebegjen a feledhetlen fiu és testvér mint család fenntartó porai felett! Özv. Theodorovits Zsófi anya, Theodorovits Mihály, Theodorovits Helén, Theodorovits férj, Jovanovits Fáni, Theodorovits özv. Mosovits Zsófi testvérek, Jovanovits Malen sógor, Theodorovits Mária sógornő, Jovanovits férj, Zsupanszky Helén, Jovanovits Danica unokák, Zsupanszky Lyubó öcsese. — A megboldogult vig kedélyéről, rokonszenves megjelenéséről meggyezerte szeretett egyén volt. Mint jóbarát, mint tisztviselő egyaránt önzetlen és odaadó volt. Temetése f. hó 16-án ment végbe a monostorszeghi esatornai telepen a zombori gör. kel. esperes és két lelkes segédlete mellett. A zord hideg időjárás dacára, számos jó barátja, ismerőse és Monostorszeghről a fél falu népe kísérte ki az utolsó utra. Igazán megható jelenet volt a tisztikart, a társulati iparosokat s a gyászoló közönséget a szeretett jóbarát hamvai fölött zokogva látni. 76 éves tehetetlen anyja, a két elárvult testvére szívfaesáros könyzapporral és jajveszéléssel borultak egyetlen gyámoluk és kenyérkeresőjük meghidegült hamvaiba. A koporsót számtalan szebbnél szebb koszoru fődte. Legyen könnyű neki a föld!

Baromfikedvelőknek. Az állatkert kiterjedt tyukászata, melyben a legkiválóbb haszon és dísz ba-

ronfi fajok vannak tartva és kitűnő példányokban képviselve, részint új fajok beszerzésére, részint vérfrissítésül és a hiányok pótlásul első rangú külföldi tenyésztők től beszerzett egyedek által bármily igényeknek megfelelőleg berendeztetett, illetve kiegészítetett. Az okszerű baromfi tenyésztő közönség évről-évre fokozott mértékben keresi fel megrendeléseivel az állatkert tenyésztőjét, ami fényes bizonyítéka annak, hogy az hivatásának eleget tesz. Tenyésztőjásokra megrendeléseket már elfogad az igazgatóság, és árjegyzéket kívánatra küld bérmentve.

Lemondás. Navratill Ede katymári plébánosnak ezen állásáról való lemondását a kalocsai bíboros érsek március elsejétől számítható határidővel elfogadta; ideiglenes helyettes plébánossá Evertovich János ottani káplánt kinevezte s a katymári plébánosi állomásra a pályázatot április 10-ig kihirdette.

Színészeink a jövő hét első napjain eltávoznak körünkől. Mindenki elismeri, hogy egy társadalmi viselkedés, mint hivatásszerű buzgalom és szakértelem olyan volt, mely ellen méltányos ítélleti ember általában nem tehetett kifogást. Ami pedig műsorunk értékét és változatosságát illeti, erőszben fölhámultak minden elődjüket. Azért hozzuk elő ezen adatokat, hogy a távozóknak utolsó előadásait a m. t. közönség kiváló pártolásába ajánljuk. Ha eddig becsülettel kibuztuk a színi évadot, e 3—4 előadás alatt se fogjuk üresen hagyni a színházat. Több műbarát.

Színház.

F. hó 13-án, vasárnap Solymosi Elek vendégművész utolsó fellépésével „A zsidó árendás” eredeti népszínmű adatott. A népszínművet szerzője Angyal Ilka (Klárné) Solymosi Elek számára írta, de nem nagyon vittük észre, hogy szerzőt ez intenció vezérelte volna, mert Solymosinak van sok jobb szerepe ennél. A darabra el lehet mondani, hogy asszonyi munka. Sok benne a felesleges, ami mégis hosszú lére van felelesztve. Például Sáská né jvasasszony szerepe egészen felesleges, az ő közbejötté mit sem változtat az eseményeken. Felesleges továbbá az is, hogy az árendás zsidók olyannyira titkolóznak Betti fogadott leányok eredetét illetőleg; örökre fogadni egy anyátlan eszemőt nem tiltott eszelekedett. — Az előadás, mely egyszerűen Solymosi jutalomjátéka volt, jól ment. A jutalmazottat a közönség díszes koszorúval és számos tapssal tüntette ki.

Hétfőn színe került a „Vasgyáros”. Végre a Solymosi nevével vonzó sok íres darab után egy tartalmas dráma — és Bércyné jutalomjátéka. Elég vonzó, hogy színházunk, megannyi jutalomjáték után is eléggé megteljen. Szépszámu közönség gyűlt össze s ünneplés hangulatban élvezte azt a — színészeinknél nem gyakran tapasztalt — emelkedett előadást, színi nem akaró tapsokkal jutalmazta Clairet és férjét a vasgyárost. — Claire szerepét Bércyné adta az ő nálá már megszokott rutinnal és finom alakítással. Kezdetben észrevehető volt ugyan rajta némi elfogultság, de nem esoda, az a szép korú és zajos taps meghatották! De a művésznő csakhamar győzedelmeskedett az asszonyon, ismét a régi lett. Minden jelenete, de különösen, amint Błigni hereg (Foris) hűtlensége hallatára a meglepetés és fájdalom átváltozik benne bosszúérzettel, kitűnően sikerült. Továbbá, midőn sürgöti férjét, hogy hagyja magára s ez beleegyezik, az a megdöbbenő esudálkozás s mikor férje kijeleli neki lakosztályát, az a gögös fejbicecentéssel való gyors eltávozás, egy vonással élénk állította azt a helyzetet, amelybe ez a szerencsétlen, csak bosszuszomját esillapítani akaró asszony jutott. Ezzel a megdöbbenéssel kezdődik lelkeben a küzdelem, a habozás, ezzel fordul figyelme férjére, mint aki nem olyan, amintőnek ő gondolta. S mikor azután megtudja, hogy vagyontalan: s férje őt mint szegény leányt vette el, holott ő még szemére is lobbantotta, hogy pénzéért akarta feleségének, oly daemoni erővel tör ki lelke fájdalom s férje iránti szeretete, amintő Bércynénél is ritkán láttunk. Így folyt az előadás véges-végig, migem a golyótól könnyedén találva kétségtelenné nem tette férje iránti szeretetének s imadásának nagyságát. Szóval gyönyörűen alakított. Ezt mondhatjuk Veszprémiről is. Ritkán láttunk tőle ilyen jellemzést, olyan találó alakítást, amintő a vasgyárosban felmutatott. Az est sikerének nagy része jut önéki. Lángh Ilona természetes, naiv alakításával, Szapary mint a boszujában heveskedő vetélytársnő, játéka szintén művészi nyívon állott; szóval az összes szereplőkön meglátszott, hogy nem a mindennapi hangulatban voltak, nem közönséggel játszottak. Szóval jól játszottak. Sajnálhatják, a kik az előadást nem élvezhették.

Kedden egy ócskaság, Offenbach „Dumanán apó” című operetté került színe. A gyérszámu közönség előtt folyt előadásban kiválóak voltak Bényeiné, Erci, Deák és Tiszta.

Szerdán a „Huszárok és dámák” vigjáték adatott. Az előadásban nagy tetszést aratott Foriss, mint a pontos és akkurátus házfelügyelő, továbbá a fess huszárkapitány, Veszprémi.

Foriss Istvánnak a közönség kedvencének jutalomjátéka f. hó 19-én, szombaton lesz, ez alkalommal egy új darab, Bereczk Árpád népszínműve „A parasz-kisasszony” adatik.

Berkiné a színházi karmesternek jutalomjátéka hétfőn lesz, ekkor „Trovatore” opera adatik.

Az utolsó előadás kedden lesz. Zomborból a társulat N.-Kanizsára megy.

Veszprémi Jenő társulatunk kedvelt hőszerelemese Miskolcra szerződött Kövessi Albert társulatához.

Válasz d+gy. urnak.

A „Zombor és Vidéke” című lap 13-ik idei számában egy dXgy. jegyű zárt sisakos egyéniségnek ugylátszik nem tetszik, hogy a Bács vármegyei történelmi társulat utolsó közgyűlése alkalmával őt a választmányba meg nem választotta. De lehet-e valakint megválasztani, aki a társulatnak közgyűlésén vagy választmányi ülésén soha sem jelent meg?

Ezen ur, bármennyire szakavatott történelmi buvár legyen, igen téved. Legelőször: ha azt képzeli, hogy a megválasztottak oly nagy dicsőségnek tartják a történelmi társulat választmányi tagjának lenni, biztosítom, hogy azt inkább tehernek, mint valamely előnynek tartják, és ha nem éreznének ezen urak a helyi történelem iránt valódi kegyeletet, bizonyára szabadulnának attól; másodsor ugylátszik, hogy a cikkirő az alapszabályokat figyelemmel nem olvasta, mert mit azokról állit, az azokban nem foglaltatik. Igaz hogy azoknak 20. §-ában a „szerkesztő” szó foglaltatik, de téved a cikkirő, ha azt hiszi, hogy a „szerkesztő” szó alatt kizárólag csak történetírők értethetnének, mert a legszakavatottabb történetíró is igen rossz vezénylő, igazgató lehet. Az igazgató választmányának pedig sok más dolgokra is van szüksége, így szüksége van ember-és világ-ismerőkre, számfőzőkre, igazgatási tapasztatra, tagok szerzésére, tagdíj beszedésre stb., ezek nélkül bármily, de különösen egy történelmi társulat nem boldogulhat, főleg egy oly vármegyében, melynek multja, csak mint pusztá tudomány érdekelheti a mostani generációt. Mert mint köztudomású, Bács vármegyének mostani népessége mindenfelől összegyűlt ujonan beköltözöttekből áll, kik bizonyára az elpusztult régi lakosok közt egyetlenegy ősiükre sem találhatnak, és a melyben a bácsi romon kívül, nines egy rom vagy egy más lelet sem, mely régi időkre vagy épp dicsőségre emlékeztetne, szóval egy oly vármegyében, melyben valódi helyi történelmi érzék alig létezhet.

Ily körülmények között nem kis feladat egy történelmi társulatot fenntartani. Arra nem elegendők a régi praehistorikus vagy római kufatások, melyek a szobatudósokon kívül igen kevés embert érdekelnek. Arra nem elég ráncos homloku Jupiterkép, a maga alkotta tönjűn fellegekbeől dörgöni, hozzá villámokkal vagdalódnai. És ha csakugyan történetek volna is a társulat vezetésében mulasztások, a társulat érdekével bizonyára ellenkezik, és a társulat iránti kötelesség éppen nem kívánja, hogy a társulat közzé Eris almáját, vagy épp robbanó dynamit bombát dobjunk; hanem minden esetre a társulatra sokkal ügyesebb és az illetőre nagyobb dicsőség lenne, a netalántani mulasztásokat az alapszabályok keretében helyre hozni segíteni. Hiszen cikkirő ugylátszik szereti a régi pergamenteket, melyek egyikére írva van: Suaviter in modo, foriter in re.

De ha cikkirő a választmány személyeit oly fontosnak tartja, miért nem jelent meg a választásra? bölcs tanácsait bizonyára szívesen fogadta volna az egész társulat.

Cikkirő meddő gyanúsításaitól és hiu fenyegetéseitől nem ijedünk meg, mert képesnek hisszük magunkat, zárt sisakjának nyílt sisakkal is elébe lépni, de azért az általa választott epés személyeskedés mezejére őt nem követjük, és nyíltan kimondjuk, hogy téves elbizakodás egy társulatot vezetésében megtámadni, és a közbizalmat irányában megingatni akarni, de hozzá azt hínni, hogy a társulat anonim cikkirő választóvizű kritikájával öntözve, valaha fel is virágozhatna.

Cato maior.

A kiszácsi ev. lelkes pöre.

A békési ev. esperesség f. hó 9-én Szarvason rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés tárgyát Steltzer Frigyes kiszácsi lelkes ügye képezte, melyet az összefüggés kedvéért előzményeivel együtt adunk:

Mult évi május 30-án az ujvidéki templom felszentelése alkalmával egy németnyelvű gúnyvers jelent meg Kirchweihfestlich cím alatt Reineke von Nimmersatt tollából, mely Belohorszky esperes ellen irányult. Ezért a január 22-én tartott bácszeremi esperességi közgyűlés Steltzert, mint a gúnyvers állítólagos szerzőjét jegyzőkönyvileg megróvta. Erre Steltzer, egy nyílt levélben felelt, melyben Belohorszky esperest mivel közköriben használni nem szokott kifejezések kíséretében, egyebek közt azzal vádolja, hogy a németországi Gusztáv Adolf egyet közgyűlésén, melyhez az ujvidéki templom érdekében segélyért folyamodott, a magyar nemzetről becsenrlőleg nyilatkozott és hogy a pánszláv lapokban „Vigil” név alatt szokott írogatni. Erre aug. 25-én ismét összeült a bácszeremi esperesség, melyen Belohorszky esperes egész sorát a Steltzert terhelő vádaknak terjeszté elő. Ezek alapján a gyűlés Steltzert hivatalától felfüggeszté, perbefogtatását határozatilag kirendelte, helyébe Langhoffert küldte ki adminisztrátornak Kiszácsra; egyúttal egy nyomozó bizottságot menesztett nevezett egyháza az esperes által bejelentett vádakra vonatkozó minden körülményeknek kiderítése céljából. A bizottság elnöke Kutlik Félix; tagjai: Szeberényi Vilmos, Abaffy János, dr. Tessényi Pál voltak. A vizsgálat aug. 28-án megtartott. Az arról felvett jegyzőkönyv a per megindítása végett Rohonyi esperességi tisztú ügyészhez tétetett át. Ez azonban kijelentette, hogy a vizsgálat által felderített tények alapján nem képes a vádiratot szerkeszteni, mert azok elegendő jogi alapot a per megindításához nem nyújtanak. Erre újból egy pótnyomozó bizottság küldetett ki az esperesség által Steltzer ellen, mely az ő helyére állított adminisztrátor közreműködése mellett okt. 11-én újból megjelent Kiszácsra, hogy újabb vádakot gyűjtsön Steltzer ellen.

Ugyanezért, okt. 11-én tartott Budapesten a bányakerületi közgyűlés, melyhez Steltzer visszahelyeztetéséért és a vizsgálatnak egy nem érdekelt esperesség által teendő megjelöléséről folytatott. Ugyancsak a bányakerületi közgyűléshez Langhoffer adminisztrátor is intézett egy 105 aláírással ellátott és tót nyelven szerkesztett kérvényt, melyben kijelentik, hogy ha Steltzer visszahelyeztetik állásába, ok a templomot bezárják és más hitre térnek.

A bányakerület által e tárgyban kiküldött bizottság az összes iratok átvizsgálása alapján a kerületnek azt javasolta, hogy a bácsszeremi esperességi eljárás semmissétek meg. Steltzer állásába visszahelyeztessék, s az egész ügy tárgyilagossá alapon újból indíttassék meg. A kerület a bácsszeremi esperesség eljárását megsemmisítette. Az új vizsgálat megjelölésével a békési esperességet bízta meg, felhatalmazván őt, hogy a vizsgálat eredményéhez képest a visszahelyezés vagy esetleg felfüggesztés és perbefogatás tárgyában is jogérvényes határozatot hozzon.

Igy történt, hogy Aehim Ádám esperes maga mellé vevén Gajdás Pál tót-komlósi lelkészt és Nikolay Mihály esperességi jegyzőket, okt. 27-én Belohorszky esperessel Kiszácson megjelent s ott új vizsgálatot tartott. E bizottság támaszkodva az előbbi nyomozó bizottságok által felvett jegyzőkönyvekre, jelentésében oly nagyfokúnak mondja a nép ellenszenvét Steltzer lelkész irányában és oly sötétnéket eseti a helyzetet, hogy nevezett lelkésznek felfüggesztését s perbefogatását a körülmények által indokoltak tartja.

A nyomozó bizottság által tett ezen jelentés képezté a vita tárgyát a febr. 9-ki esperességi közgyűlésen. Felolvasatott mindenképp Belohorszky esperesnek hivatalos jelentése, melynek alapján az aug. 25-én tartott bácsszeremi esperességi közgyűlés a felfüggesztést kimondta. Olvasattak: a három ízben kiküldött nyomozó bizottságok vizsgálati jegyzőkönyvei; Langhoffer adminisztrátornak fentebb ismertetett folyamódványa s azóta is érkezett újabb vádak tartalmú levelei; dr. Szeberényi püspöknek hivatalos levele, melyben a perbefogatás kimondásának esetén elsőfokú bíróságnak a békési esperesség konzisztóriumát jelöli ki s melyben megróttja a bácsszeremi esperességet, a miért az ott kifejlődött állapotok elítélésével őt tévra vezette.

Ezek után Steltzer lelkész engedelmet kér a szó-lásra, hogy azon vádakra nézve, melyekről csak most a helyébe kinevezett adminisztrátor felolvasott leveleiből értesült, magát igazollassa. Az elnökség által erre felhatalmaztatván, előadásából kifünn, hogy az adminisztrátor által bejelentett panaszok nem egyebek, mint azon kanapépernek egyes nyilvánulásai, melynek a felfüggesztett lelkész s az ennek vendégszobájába illettett, az utód-ságra aspiráló adminisztrátor között a dolgok természetes rendje szerint kifejlődni kellett. A vádolt lelkész, rövid és kellő higgadsággal elmondott védbeszéde után a terenből távozott, ügyének igazságos elintézését az esperesség jogerzetére és humanizmusára bízván.

Hosszú vita után, végül szavazásra került: hogy Steltzer visszahelyeztessék-e hivatalába vagy nem. A visszahelyezés mellett 9-en szavaztak, ellene 12-en s így Steltzernek ott kell hagynia állását.

Csalagatintete a 1336-i ifgy

(Egy ermeszet utas elbeszélése után.)

Dautova, február 14.

Földünk egyetlen pályatársa — vagy ha talán kissé kevélyebben akarjuk magunkat kifejezni — ennek hűséges szolgálója a hold.

Ha azonban szolgálzerepet is visel földünkkel szemben: mégis halátlanság volna róla egykor-máskor meg nem emlékezni: mert ha szolga is, oly híven betölti alárendeltsége kötelességeit, mint hajdan Eliézer, mint Aechates, a szolgák és fegyvernökök utánozhatlan példányai.

Ha hivatásunk hozná magával — ami éppen nem történik — hogy e két eszmével: szolga és ur, foglalkozunk: meg kellene mondanunk, hogy ez, t. i. a szolgáltság az emberiséggel éppen oly egy idős, mint e fogalom „ur”, mert ha szolga nem lett volna, ur se lett volna soha. Ugy hisszük, ez eddig megdönthetetlen igazság.

Azonban nem az a célunk, hogy az ur s szolga közötti viszony minőségét fejtegetjük; hanem csak arra akarjuk felhívni az e sorokat netalán olvasónak figyelmét, hogy sokan hiszik még ma is, hogy valamint egy hű szolgának az uri családra nagy befolyása van, amint ok állítják — a holdnak is olyan szerep van adva, mely-nél fogva az ő urának, a földnek, háztartását mintegy szabályozza, körülírja.

Arról akarunk tehát értekezni, hogy a holdnak háromféle mozgása, működése van: egyik a mi földünk körüli körútja, mely kiteszi az ugynevezett holdnapot, (hónapot), a másik azon pályája, melyet évenként mint hűséges társ — földünkkel együtt — megtesz a nap körül; a harmadik azon pályafutása, mely szerint minden 20—21 évre fordulva oda megy vissza, hol minden fényváltozásai éppen ugy történnek, mint ezelőtt 20—21 évvel; azaz hogy a holdnapság, első negyed, holdtölte, utolsó negyed éppen azon napokra, órákra és percekre esik, mint ezelőtt 20—21 évvel esett, — ugy, hogy a kinek tavál és az idén nem volna kalendáriuma, nézze meg az ezelőtt 20—21 évvel kiadott naptárt, ott a hold mozgásait éppen ugy találja feljegyezve, mint a mai naptárban. A 20—21-ikre átmenő évről lehet csak szó, mit a természetűdösök némelyike is bizonyít; újabb észlelések szerint a 19—20-dik évről.

A holdfény változásainak ezt a körforgalmát nevezik hold-cyklnusnak.

Mielőtt azonban tulajdonképen feltett célunkhoz érniünk nézzünk vissza néhány ilyen hold-cyklnus után számított évekre: az 1828—29-iki év esedésen, minden nagyobb mozgalmak nélkül folyt le, a tél anélkül, hogy nagyon szigorú lett volna, tartotta magát, a Duna jegén Pest és Buda között soká eszskáltak és szánkáltak. A jég a tavasszal minden kár nélkül eltakarodott; de már híre volt a Muszkaországban kitört cholera-morbusznak, mely későbbben 1832-ben nálunk is kitört. 1848-ra nines miért hogy elszomorodva tekintünk vissza, sőt eszünkbe jutnak a nagy honfiak, a törvényhozók, kik jelenlegi állásunk s emberiségünk alapját tették le; ha azonban e folyó évtől visszaszámítunk ismét 20—21 évet, hová jutunk? a szomorú 1866-dik fagyos évre.

Szomorú képe a visszaemlékezésnek!

Ezeket előrebocsátva, célunk: figyelmeztetni a gazdákat, hogy ha az 1866-dik évi szomorú eset, a holdnak akkori és éppen oly állásában, mint ezelőtt 20—21 évvel volt, ez idén ismételtetnek, tegyék azt, amit akkor tettek. Ugyanis lekaszálták az elfagyott gabnát azonnal, lett belőle jó takarmány, s azután beleültettek esinquantin tengerit, vagy meghagyták a sarjhajtásokat vetőmagnak és arattak annyit, hogy a vetőmag mégis kikerült és meg lettek mentve a hirtelen bekövetkezhető inségtől.

Babonaszág! mondja talán valaki. Nem tudjuk, csak eszünkbe jutott most az egyszer mégis félni a nyomoruság képétől.

Babonaszág! Babonaszág-e az, hogy holdnapságon nem jó a lakhelyet megszeli, épületre való fát vágni, nem jó veteményezni stb.

Péter tudós barátunk azt hiszi, hogy a természetnek titkai vannak, melyeknek okait kitudni a következő századnak is alig fog sikerülni; és ez esodálatos, hogy annak — a mi földünkhez — mérve picinyke kis golyónak, a holdnak észlelhető határai vannak erre a mi ropant nagy földgömbünkre, mint reánk nézve hatása van nálunknál ezerszer kisebb lénynek, — egynek kellemes, másinak pedig kellemetlen. — rokonszenv, ellenszenv, mely rokon- s ellenszenvet a világűrben gömbölygő testekre alkalmazva, a jelenkori tudósok vonzó és visszataszító erőknél neveznek.

A hold oly kicsiny égi test, valamint a nap is, földgömbünkhöz aránylag, hogy távolságuk csekély volta daára is kicsinyeknek mutatkoznak.

A napnak a földhöz való távolságát tekintve, ugyanis a mai esillagászok, kik azt 20 millió, sőt újabban 22 millió mérföldre teszik, époly nagy tévedésben vannak, mint voltak a szalamánkai, vagy nem is tudjuk hová való spanyol főpapok Columbusnak azon állításával, hogy a föld gömbalaku, amidőn a szentírásból akarták az ellenkezőt, hogy t. i. tányéralaku, megmutatni.

Ugy adjuk ezen elbeszélést, amint el volt mondva. A mai fogalmakhoz képest vakmerőnek tünik fel Péter tudósunk ezen állítása; de feleljen meg helyettünk ő és az utóbbi állításra nézve pedig a háromszegmértan; mi csak a fagy által okozható károk pótlása érdekében hoztuk fel az elmondottakat.

Szabó János, 1849. honcél osztálytanárának

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
18 Pént.	Koloman	Koloman	6 Vukol
19 Szom.	Zsuzsánna	Zsuzsánna	7 Partén
20 Vas	B 2 Eleuth. p.	B 2 Quinqu.	8 D Másop.
21 Hétfő	Orsola	Etelka	9 Nicetas
22 Kedd	Hűshagyó k.	Úsz. Péter	10 Karalamp

Felolvas szerkesztő: Dr MOLNAR ISTVAN LAJOS
La tulajdonos es kiado: BITTERMANN NANDOR.

NYILTÉR.)

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kinyilatkoztatom, hogy folyó évi január hó 18-án a „Bácskában „Brutalitás“ cím alatt megjelent cikket ezennel visszavonom, kijelentvén, hogy a köztem és Klein Antal adótiszt ur közt fenforgott ügyet békés úton elintéztük.

Kelt Zomborban, 1887. évi február hó 14-én.

Előttünk: *Özv. Krebsz Karolina*
névörója: Valentiny Imre.
Valentiny Imre
mint tanu
Klein Antal
mint tanu.

* E rovat alatt közlöttekert nem vállal felelőséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

A zombori határban 153 lánec szántóföld, melynek $\frac{1}{4}$ része ugar, bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást ad **Hod-sagyon a tulajdonos**
Rausch Antal.

3—2

Haszonbérleti hirdetmény.

Alsó-Roglatica pusztán levő Vojnits Izabella, Mór, Máté és István közös tulajdonát képező 540 katasztrális hold föld, 1 magtár, 1 ló-, 1 ökör-istálló és 2 eselédházzal Bajsán a nagyvendéglőben 1887. évi február hó 27-én d. e. 10 órakor 3, esetleg 6 évre nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adatni. Kikiáltási ár 10,000 frt évi bérösszeg. Feltételek megtudhatók *Vojnits Máté* szolgabírónál B.-Almásán és *Szilvassy János* jegyző úrnál Bajsán.

B.-Almás, 1887. január 31-én.

3—1

Vojnits Máté.

Szöllő-eladás.

Az apatini uton, a Ferenc-csatorna közeleiben levő szöllő szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Husveth István.

3—3

187. sz.

ex 1887.

Pályázati hirdetmény.

Alólnevezett községben egy a magyar nyelven kívül szerb nyelvet is beszélő, erélyes és kifogástalan magaviseletű egyén, 400 frtnyi évi fizetés élvezete mellett községi végrehajtóul, működésének március hó 1-én leendő megkezdésével, a községi elüljárók által felvétetik.

Ezen állomás az egyéb jó tulajdonságok tekintetbevételével a képzettség mérve után fog adományoztatni.

Magától értetik, hogy az ajánlatok a községi elüljáróknak küldendők.

Mosorinban, 1887. évi február hó 10-én.

Eremics Milán, **Tubity Mija,**
jegyző. 3—2 bíró.

Borkereskedés.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy Zomborban a Basa-utcában saját házamban (ezelőtt Markovits-fele ház) bor- és pálinkakereskedést nyitottam. Legjobb minőségű és mérsékelt áru boromat és pálinkámat mindenki figyelmébe ajánlom.

Ugy a helybeli mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban teszek eleget.

Szabácsy Mihály,

6—5

vendéglős.

Fűszer-, norinbergi és rövidárú-üzletemben jó házból egy tanonc felvétetik.

Engel Adolf
Zomborban.

2—1

166. és 167. sz.

b. v. 1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbírószág 1696. és 1697. p. 1886. sz. érzése által a bácsi segélyszövetkezet javára Basits Gyóka tovarisovai lakos ellen 250 frt és 125 frt, összesen 375 frt tőke, 250 frt tőke után 1885. augusztus 3 tól és 125 frt tőke, ennek 1885. évi május hó 1 napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 146 frt 91 kr perköltség erjtség elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 596 frtra becsült lovak és gabonából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3108/p 1886. számu kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Tovarisován alperes lakásán leendő eszközzésére 1887. évi február hó 21. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Palánkán, 1887. évi február hó 10. én.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

365. sz.

1885.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbírószág 4125/p. 1885. számu végzése által a bácsi segélyszövetkezet javára Csirits Jovan és Milovárov Pávó tovarisovai lakosok ellen 200 frt tőke, ennek 1885. évi július hó 19. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 41 frt 56 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 370 frtra becsült szobabutorok, sertések, kukorica, kender stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3955/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Tovarisován alperesek lakásán leendő eszközzésére 1887. évi február hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1887. évi február hó 10. napján.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.